[illegible]

P. M.

Literatur.

Praktisk räknelära för folkskolor. Med talrika öfningsexempel, grundad på decimal- eller tiotalssystemet och uppställd med afseende på heuristiska metodens användande, af *J. E. Johansson*, folkskollärare. Hela tal. Tredje omarbetade upplagan. Stockholm, J. Beckmans förlag 1887. Pris: 50 öre.

Räkneundervisningen har så småningom sökt frigöra sig från förra tiders nästan uteslutande mekaniska behandling af talstorheterna och i stället satt som mål lärjungarnes förståndsutveckling i allmänhet, hvilket syfte väl knappast kan uppnås bättre än genom insigt i det logiska sammanhanget af aritmetikens lagar. Läroböckerna i detta ämne hafva också samtidigt undergått en ganska väsentlig omgestaltning i afseende på plan, framställningssätt och exemplens art och talområde.

Den af oss till granskning nu upptagna räkneläran är den allra senaste, som utkommit för folkskolan. Hon omfattar heltalssorterna och är indelad i tvenne kurser för de två första årsklasserna. I början af första kursen är en serie exempel upptagen, afsedd att utgöra öfvergång från småskolans lärokurs i ämnet. Derefter följa i båda kurserna de fyra räknesätten med hela tal, följdrigtigt behandlade efter den utvecklande lärometoden. Framställningen af dessa räknesätt består i en *inledande* del, hvari förf. städse utgår från exempel med åskådningsföremål — meterapparaten, som nu mera bör finnas i hvarje skolklass och utgör ett förträffligt materiel på de lägre stadierna, är härvid använd — och fortskrider till sådana med penning- och talsorter samt en afdelning med *öfnings- och tillämpningsuppgifter*, hvari siffer- och sakexempel omvexla med hvarandra. De senare äro valda från för barn i allmänhet kända lifsområden Flere äro hemtade från statistiken och väcka säkerligen stort intresse för den insigt de häri bibringa. Alla hafva de grupperats efter sitt innehåll, hvarigenom boken får sin kanske största förtjenst, att nemligen gifva lärjungarne tillfälle till sjelfständig lösning af exempel, efter det läraren genomgått ett behöfligt antal i hvarje grupp. På tillbörliga ställen förekomma »ledningar» och »redogörelser,» afsedda att gifva vinkar och anvisningar för speciela fall. Några exempel, som äro i någon mån svårare och betecknade med *, hafva upptagits för mera gynsamt lottade skolor samt för mera begåfvade lärjungars behof. I allmänhet utmärka sig exemplen i den rika samlingen för sin enkla och naturliga form, hvadan inga konstlade, konfunderande uppgifter förekomma. Antalet sifferexempel (»abstrakta exempel») synes vara något knappt för ernående af tillräcklig räknefärdighet, som är af så stor praktisk betydelse, att den ej får underskattas. Blandade exempel äro först upptagna i 2:a kursen och på tre ställen derstädes, nemligen efter subtraktion, multiplikation och division, en plan, som vi anse lämplig för de oftare återkommande repitionerna. På den aritmetiska teckningen har med fullt skäl lagts stor vigt.

Författaren har genom anordningen att efter hand upptaga exempel med våra metersorter och öfriga gällande icke-dekadiska sorter gjort särskild s. k. sorträkning alldeles obehöflig, enär denna genomgår hela planen. Räknekunskapen vinner derigenom i helhet, på samma gång den blir på ett konkret sätt meddelad.

I denna lärobok saknas icke definitioner och regler, men hvad de förra beträffar, så har åt dem gifvits en enkel och lättfattlig form, och de meddelas successivt på de ställen, der de första gången behöfvas De senare, som äro få och koncist uttryckta, hafva fått sin plats i slutet af de exempel, som tillhöra hvarje räknesätt. Då blifva de ock, som sig bör, en kort sammanfattning af de lagar, som redan insetts och tillämpats.

De anmärkningar, som mot en och annan detalj i läroboken skulle kunna göras, äro temligen oväsentliga. Så till dömes få barnen i ex. 3 af 1:a k. antagligen den föreställningen, att ett prisma alltid är sammansatt af 10 lika stora kuber, hvilken missuppfattning dock lätt kan förekommas af läraren; innehållet i ex. 104 har knappast motsvarighet i verkligheten; definitionen på tecknet + är något för omständlig; i ex. 355 är frågan obestämd; sortindelningstabellerna upptaga några obehöfliga, för öfrigt lätt uträknade uppgifter, t. ex. 1 dag = 1440 min. m. fl.; senare siffror från statistiken hade kunnat erhållas än från 1884, ex. 7 o. 8 i 2:a k.; »för huru mycket *handlade* han» i st. f. »*köpte* han,» ex. 15.

De många och verkligen stora förtjenster, som denna med ovanlig omsorgsfullhet utarbetade lärobok eger, gifva henne, enligt vår mening, den främsta platsen inom folkskolans aritmetiska literatur, och hon skulle derför i ej ringa mån bidraga till att gifva räkneundervisningen den rätta rigtningen, om hon mera allmänt komme till användning i våra skolor.

Boken är tryckt på fint papper med redig, spatiös stil och starkt inbunden. Vi hafva ej sett en så elegant utstyrd lärobok för folkskolan. —*h*—

"Föd mina lam!"

[illegible]

J. J—n.

Undervisningsmaterial.

Skolskrifböcker. [illegible]

Brefläda.

[illegible]